

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
DLA MIASTA I GMINY MROCZA
NA LATA 2016-2018” za 2016 rok

Mrocza, marzec 2017

Zgodnie z art. 176 pkt.1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2016 poz. 575 ze zm.), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Uchwałą Nr XVIII/170/2016 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 31 marca 2016 roku został przyjęty kolejny Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Mrocza na lata 2016-2018.

Art. 179 wspomnianej ustawy oraz Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Mrocza na lata 2016-2018, wskazują obowiązek składania Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Na podstawie art. 10 w/w ustawy i Uchwały nr XIII/121/2011 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 28 października 2011 roku sprawie zmiany statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy, MGOPS jest realizatorem pracy z rodziną w zakresie określonym w powołanej wyżej ustawie na terenie Gminy Mrocza.

Na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2016 poz.575 ze zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2012 roku, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej burmistrz zapewnia **wsparcie**, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do integracji rodziny.

Zgodnie z art. 8 ust.2 w/w ustawy wspieranie prowadzone jest w formie:

- 1) Pracy z rodziną,**
- 2) Pomocy w opiece i wychowaniu.**

W ramach wsparcia rodzina może zostać objęta działaniami:

- 1) Instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 2) Placówek wsparcia dziennego,
- 3) Rodzin wspierających.

I.PRACA Z RODZINĄ prowadzona jest w formie:

1. Konsultacji i poradnictwa specjalistycznego

2. Terapii i mediacji

3. Usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych

4. Organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”

Ad. 1-2 Poradnictwo psychologiczne, terapia i mediacje

Od marca 2012 roku w MGOPS w Mroczy organizowane jest poradnictwo psychologiczne dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym terminy i godziny realizacji dostosowano do potrzeb i możliwości osób korzystających ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, PIK oraz Ośrodka. Realizowała zadanie 1 osoba – psycholog terapeuta. Z budżetu na 2016 rok wydatkowano na ten cel 15 168,00 złotych. Zrealizowano łącznie 8 godzin w miesiącu, co daje łącznie 96 godzin w roku 2016. Przyjęto 273 osoby: 145-kobiet, 60-mężczyzn, 68-dzieci, 72-osób niepełnosprawnych, zgłaszających się osobiście lub skierowanych przez pracowników MGOPS w Mroczy.

Problemy, z którymi zgłaszały się osoby zainteresowane pomocą i wsparciem:

- Problemy rodzinne i finansowe, długi, brak perspektywy na spłacenie kredytów,
- Traumatyczne przeżycia,
- Agresja wobec członków rodziny,
- Niepowodzenia szkolne dzieci,
- Problemy małżeńskie,
- Depresja małżonków,
- Uzależnienie od alkoholu: męża, konkubenta, żony i problemy związane ze współuzależnieniem,
- Trudności w relacjach w rodzinie,
- Problemy w radzeniu sobie ze stresem i przeciążeniem emocjonalnym,
- Trudności wychowawcze,
- Leki i problemy egzystencjonalne,
- Problemy zdrowotne, nastroje depresyjne, myśli samobójcze,
- Konflikty sąsiedzkie,
- Trudności związane z bezrobociem, nieumiejętność znalezienia pracy,
- Brak poczucia bezpieczeństwa w obecnej sytuacji życiowej,
- Inne wynikające z ubóstwa, nieporadności a także nasilającej się patologii.

Realizowano porady, **mediacje**, interwencje kryzysowe, wprowadzano elementy Akademii rodzica i **prowadzono terapię rodzinną**. Wydawano skierowania do specjalistów: psychiatrów, neurologów, logopedów, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nakle nad Notecią, Poradni Zdrowia Psychicznego w Nakle nad Notecią, Wojewódzkiej Poradni Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy.

Realizowano również wyjazdy o charakterze terapeutyczno-wspierającym – 1 osoba dorosła-wdowa , 2 dzieci. Przekazywano materiały edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne. W szczególnie trudnych przypadkach wymagających dalszej interwencji i pomocy psychologicznej zwracano uwagę na możliwość korzystania z pomocy PIK przy MGOPS w Mroczy.

1) Punkt Interwencji Kryzysowej Mrocza

Realizowała zadanie 1 osoba – psycholog terapeuta. Z budżetu na 2016 rok wydatkowano na ten cel 1 896,00 złotych. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 12 godzin po 1 godzinie miesięcznie. Przyjęto łącznie 12 osób (kobiet), zgłoszonych indywidualnie lub przez pracowników MGOPS w Mroczy. Zgłaszano się z problemami:

- Finansowymi (brak możliwości spłaty kredytów),
- Alkoholowymi w rodzinie,
- Agresywne zachowania,
- W relacjach małżeńskich i sąsiedzkich,
- Wychowawczych,
- Trudnościach w relacjach z nauczycielami dzieci,
- Używania środków psychoaktywnych, w tym przez dziecko,
- Związane z separacją lub rozwodem,
- Trudności i niepowodzenia szkolne dzieci,
- Uzależnienie od hazardu,
- Rodzinne,
- Zdrowotne,
- Myśli samobójcze,
- Z nieradzeniem sobie ze stresem i przeciążeniem emocjonalnym,
- Trudności w rozumieniu własnych problemów życiowych,
- Związane z brakiem poczucia bezpieczeństwa w obecnej sytuacji życiowej,
- Inne wynikające z ubóstwa, nieporadności a także nasilającej się patologii
- **Potrzeba mediacji rodzinnych - odbyły się 2**

Realizowano porady, mediacje, interwencje kryzysowe, wydawano skierowania do specjalistów (psychiatrów, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nakle nad Notecią, Wojewódzkiej Poradni Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy i neurologów).

Potrzeby w zakresie poradnictwa specjalistycznego realizowanego przez psychologa są nieodzownym wsparciem dla mieszkańców Gminy Mrocza, świadczy o tym corocznie zwiększająca się liczba osób objęta tą formą pomocy.

2) Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią

Tab.1 Liczba porad prawnych , psychologicznych i terapeutycznych udzielonych w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Nakle nad Notecią w 2016 roku dla mieszkańców Powiatu Nakielskiego

Liczba porad prawnych , psychologicznych i terapeutycznych udzielonych w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej w 2016 roku	Psycholog	Radca Prawny	Terapeuta
		305	656

Źródło: opracowanie własne PCPR Nakło nad Notecią

3) Nieodpłatna pomoc prawna

Od początku roku 2016 na terenie całej Polski funkcjonuje system darmowej pomocy prawnej. Jest to rezultat wejścia w życie ustawy przygotowanej w Ministerstwie Sprawiedliwości zakładającej stworzenie ogólnopolskiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Zgodnie z uchwaloną dnia 5 sierpnia 2015 r. ustawą (Dz.U. 2015 poz. 1255 ze zm.), stworzony został dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej osobiście przez adwokata lub radcę prawnego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach, z ich upoważnienia, aplikanta adwokackiego lub aplikanta radcowskiego, w lokalach udostępnionych przez gminy lub powiaty. Natomiast w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe porad udzielają także doradcy podatkowi – w zakresie prawa podatkowego, z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz absolwenci wyższych studiów prawnych (posiadający co najmniej trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej).

Łącznie utworzone zostały 1524 punkty na terenie całego kraju (minimum 2 w każdym powiecie).

Dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej został zapewniony od 1 stycznia 2016 r.

Ustawa zakłada, że darmową pomoc prawną (na etapie przedsądowym) otrzymają:

- osoby, które nie ukończyły 26 roku życia,
- osoby fizyczne, którym w okresie roku poprzedzającego zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- osoby, które ukończyły 65 lat,
- osoby posiadające ważną Kartę Dużej Rodziny,
- kombatanci,
- weterani,
- zagrożeni lub poszkodowani katastrofą naturalną, klęską żywiołową lub awarią techniczną.

Pomoc prawna polegała na:

- poinformowaniu osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach;
- wskazaniu osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego;
- pomocy w sporządzeniu projektu pisma w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym;
- sporządzeniu projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym.

Uprawnieni będą mogli uzyskać informacje w zakresie:

- prawa pracy,
- przygotowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej,
- prawa cywilnego,
- prawa karnego,
- prawa administracyjnego,
- prawa ubezpieczeń społecznych,
- prawa rodzinnego,
- prawa podatkowego z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Pomoc nie obejmowała spraw z zakresu prawa celnego, dewizowego, handlowego i działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowywania do jej rozpoczęcia.

30 grudnia 2015r. zawarto umowy zlecające świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców gminy Nakło nad Notecią. W imieniu Powiatu Nakielskiego kontrakty zawarł Sebastian Hałas dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią oraz adwokat Oliwia Łozowska i radca prawny Wojciech Przygoda.

Na mocy powyższych ustaleń, od 4 stycznia 2016 roku mieszkańcy gminy Nakło nad Notecią mieli możliwość korzystania z Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej zlokalizowanego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Dąbrowskiego 46 (poniedziałek, środa) oraz w Starostwie Powiatowym przy ulicy Dąbrowskiego 54 (wtorek, czwartek, piątek). Nieodpłatna pomoc prawna była świadczona wymiennie przez radców prawnych oraz adwokatów

Nieodpłatna pomoc prawną otrzymały osoby:

- 1) której w okresie 12 miesięcy poprzedzających zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej i wobec której w tym okresie nie wydano decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia lub
- 2) która posiada ważną Kartę Dużej Rodziny, lub
- 3) która nie ukończyła 26 lat, lub
- 4) która ukończyła 65 lat, lub
- 5) która uzyskała zaświadczenie, o którym mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, lub
- 6) która posiada ważną legitymację weterana albo legitymację weterana poszkodowanego, o których mowa w ustawie o weteranach działań poza granicami państwa, lub
- 7) która w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej znalazła się w sytuacji zagrożenia lub poniosła straty.

Powiat Nakielski finansował wynagrodzenie prawników w łącznej wysokości 59.946 zł w roku 2016 oraz udostępnił lokale wraz z wyposażeniem, w których była świadczona nieodpłatna pomoc prawna. Na obsługę zadania Powiat Nakielski otrzymał około 185 000 zł. Środki pochodziły z dotacji celowej budżetu państwa. W gminach Kcynia, Mrocza, Sadki i Szubin zadanie było wykonywane we współpracy z gminami, które zapewniały pomieszczenie wraz z niezbędnym sprzętem. W Nakle zadanie było wykonywane samodzielnie przez Powiat Nakielski. Wszystkie pomieszczenia muszą być dostępne dla osób niepełnosprawnych i znajdować się w nich winda poczekalnia. Na obsługę zadania przez Powiat przeznaczono jedynie 3% środków stąd współpraca z gminami, albowiem tak niskie środki nie byłyby wystarczające na samodzielne spełnienie wszystkich wymogów organizacyjnych. Zadanie nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie zgodnie z Uchwałą Zarządu Powiatu Nakielskiego zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią, do którego należy zgłaszać wszelkie uwagi, postulaty oraz skargi dotyczące realizacji zadania.

Harmonogram świadczenia pomocy w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej przedstawiał się następująco:

Nakło nad Notecią

Adwokat **Oliwia Łozowska**

PCPR - poniedziałki i wtorki godz. 11:00 - 15:00

PCPR - czwartek godz. 11:00 - 15:00 w parzysty tydzień miesiąca

Radca prawny **Wojciech Przygoda**

Starostwo Powiatowe - wtorek i piątek godz. 11:00 - 15:00

Starostwo Powiatowe - czwartek godz. 11:00-15:00 nieparzysty tydzień miesiąca.

Szubin - Rejonowa Biblioteka Publiczna ul. Kcyńska 11

Radca prawny **Agnieszka Bakowska** - wtorek godz. 11:30 - 15:30

Adwokat **Tomasz Wilk** - środa i piątek godz. 11:30 - 15:30

Radca prawny **Mirosław Skorecki** - poniedziałek godz. 11:30 - 15:30

Sadki - Urząd Gminy ul. Strażacka 11

Adwokat **Jakub Pawlak** - czwartek godz. 11:30-15:30 parzysty czwartek m-ca

Radca prawny **Mirosław Skorecki** - czwartek godz. 11:30-15:30 nieparzysty czwartek m-ca

Kcynia - MGOPS ul. Libelta 28

Fundacja Civitas Nakło - poniedziałek godz. 12:00-16:00, środa i piątek godz. 11:00-15:00

Mrocza - UMiG Pl. 1 Maja 20

Fundacja Civitas Nakło - wtorek i czwartek godz. 11:00-15:00

4)Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W okresie sprawozdawczym 2 Kuratorów Zawodowych Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią odbyło 50 dyżurów w łącznej liczbie 150 godzin. Z budżetu na 2016 rok wydatkowano na ten cel 8 400,00 złotych. W tym okresie przyjęto i udzielono porad 177 osobom (K-89, M-88), tj. o 25 osób więcej niż w roku poprzednim. Dostęp do punktu jest powszechny i bezpłatny, w każdy wtorek od 15.00 do 18.00.

Ze zgłaszającymi się osobami:

-przeprowadzano rozmowy w zakresie wsparcia emocjonalnego,

- przeprowadzano rozmowy informacyjne dotyczące sposobu reagowania na przejawy agresji, przemocy ze strony członków rodziny, praw osób poszkodowanych przestępstwem z art. 207 kk,

- redagowano pozwы o rozwód, separację, wnioski w zakresie innych czynności prawnych (zamiana orzeczonej kary ograniczenia wolności na zastępczą karę grzywny i jej rozłożenie na raty),

-redagowano odwołania na pisma urzędowe, procesowe,

-udzielono informacji z zakresu wybranych zagadnień z Kodeksu Karnego, Kodeksu Karnego Wykonawczego, Kodeksu Rodzinnego i Cywilnego, postępowania przed sądem, sposobu wnioskowania o zwolnienie z kosztów składania wniosków, o powołanie pełnomocnika,

-redagowano wzory wniosków doniesień o popełnieniu lub podejrzeniu popełnienia przestępstw z art. 207 kk.

Kuratorzy systematycznie podwyższali kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy, uczestnicząc w szkoleniach, konferencjach.

Co roku na terenie Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią odbywają się dyżury kuratorów zawodowych w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Poszkodowanym Przemocy.

W ramach prowadzonego punktu kuratorzy przeprowadzili zajęcia z zakresu pogłębienia świadomości prawnej:

1. 08.2016 roku poprowadzili w Gimnazjum Mrocza prelekcję z zakresu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich wśród klas II b, d, I b, c, d,
2. 06.04.2016 roku poprowadzili w Gimnazjum Mrocza prelekcję z zakresu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich wśród rodziców klas II b, d, I b, c, d.
3. 13.04.2016 roku poprowadzili w Szkole Podstawowej w Witosławiu prelekcję z zakresu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich wśród uczniów klas V,VI.
4. 26.09.2016 roku poprowadzili w Szkole Podstawowej w Witosławiu spotkanie z rodzicami klas 4-6 na temat: „Odpowiedzialności prawnej nieletnich”.

Pod patronatem Pełnomocnika ds. Profilaktyki Uzależnień w Gminie Mrocza rozpisano konkurs literacki dla dzieci i młodzieży Gimnazjum Mrocza pod hasłem: „**OTWÓRZ OCZY I BĄDŹ WOLNY OD PRZEMOCY-ZAMIEŃ PIĘŚCI NA SŁOWA**” oraz konkurs plastyczny dla dzieci Szkół Podstawowych Gminy Mrocza: „**BEZPIECZNY DOM-STOP PRZEMOCY W RODZINIE**”.

Rozstrzygnięcie konkursów i rozdanie nagród nastąpiło dnia 23.06.2016 roku. Dokonano zakupu nagród na kwotę 400 zł.

Ad. 3 Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych

1) Realizacja Usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych - Zgodnie z art. 50 ust. 1-6 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze, są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Opłata jest pobierana zgodnie z Uchwałą Nr XLIII/374/2013 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 30 grudnia 2013 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz trybu ich pobierania zmienioną Uchwałą Nr VII/45/2015 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 27.03.2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz trybu ich pobierania. Koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosi 14,55 zł, natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych – 40,00 zł. Usługi opiekuńcze realizowane są we wszystkie dni robocze i przyznaje się je na mocy decyzji Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy. Usługi są świadczone na zasadzie odpłatności. Odpłatność ustala się w zależności od posiadanego dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu w rodzinie, określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dla osób wymagających tej formy pomocy w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy. Usługi świadczone były przez 4 osoby. W 2016 r, przedmiotową pomoc świadczone w 13 środowiskach. Wykonano 4 328 świadczeń/godzin na kwotę 52 885 zł. Ogólny koszt zadania w 2016 r. wyniósł 74 057 zł (rok 2015 – 74 976 zł). Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców wyniosła 10 084,14 zł. (rok 2015 - 12 środowisk, 5 407 świadczeń, na kwotę 59 493,14 zł, kwota wpłacona przez świadczeniobiorców 4 859,43 zł).

W 2016 roku nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych z powodu braku wniosków.

2) Realizacja specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, że ośrodki pomocy społecznej w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego czy innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. Przy określeniu komu przysługuje pomoc w formie usług

specjalistycznych zastosowanie ma ogólna zasada dotycząca usług, zapisana w ustawie o pomocy społecznej. Zasada ta wskazuje, że pomoc w formie usług specjalistycznych może być przyznana osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w miejscu zamieszkania osoby (gmina), która potrzebuje pomocy.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą obejmować:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza: uczenie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, w tym funkcjonowania społecznego, motywowanie do aktywności, prowadzenie treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, wspieranie w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych (utrzymywanie kontaktów z domownikami, rówieśnikami w miejscu nauki i pracy, organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji),
- interwencje i pomoc w życiu rodzinie, w tym: poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczne, ułatwienie dostępu do edukacji i kultury, koordynacja działań innych służb na rzecz rodziny podopiecznego, współpraca z jego rodziną,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (uzyskanie świadczeń, wypełnianie dokumentów),
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (szukanie informacji o pracy, pomoc w znalezieniu zatrudnienia lub alternatywnego zajęcia, wspieranie i asystowanie w kontaktach z pracodawcą, rozwiązywanie problemów psychicznych wynikających z pracy lub jej braku),
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi (nauka planowania budżetu, asystowanie przy ponoszeniu wydatków, usamodzielnianie finansowe),
- usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu (zgodnie z zaleceniami lekarskimi, współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego),
- pomoc mieszkaniową (w uzyskaniu mieszkania, organizowaniu drobnych remontów, napraw, kształtowanie właściwych relacji z sąsiadami),
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z głębokim upośledzeniem dostępu do zajęć rewalidacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeżeli nie mają ich zapewnionych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (ale także usługi specjalistyczne dla pozostałych grup) są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: m.in. psychologa, pedagoga, logopedy, pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć te usługi. Dodatkowo, specjaliści świadczący usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi muszą posiadać co najmniej półroczny staż: m.in. w szpitalu psychiatrycznym, w środowiskowym domu samopomocy, domu pomocy społecznej dla osób z upośledzeniem umysłowym, placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami rozwoju lub upośledzeniem umysłowym. Usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą także świadczyć osoby, które nabyły doświadczenie pracując już w ramach tego rodzaju usług.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określił, w drodze rozporządzenia, rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych i kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, uwzględniając sytuację materialną tych osób - Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2016 roku świadczone były przez specjalistów z zakresu: logopedii, pedagogiki specjalnej, oligofrenopedagogiki, terapii behawioralnej.

W 2016r. świadczono pomoc w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych dla 4 dzieci z autyzmem, wykonano 910 świadczeń/godzin, na łączną kwotę 60 239,08 zł, którą stanowiła dotacja z budżetu państwa w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w Dziale 852 Rozdział 85228 § 2010. W ramach realizacji tego zadania dokonano wpłat przez świadczeniobiorców na kwotę 4 322,91 złotych.

Ad. 4 Grupy wsparcia- w 2016 roku nie odbyło się spotkanie takiej grupy z powodu braku zainteresowania.

II. Asystent Rodziny

Praca z rodziną to również objęcie wsparciem Asystenta Rodziny, na którego rodzina musi wyrazić zgodę i który jest przydzielany rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na wniosek pracownika socjalnego.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 w/w ustawy;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W ramach pracy z rodzinami realizowany był plan pracy z rodziną, w którym prowadzone były następujące formy działania:

- pomoc w rozwiązywaniu problemów życia codziennego,
- pomoc w poprawie sytuacji bytowej,

- pomoc w załatwianiu świadczeń socjalnych i rodzinnych,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w rozwoju poziomu umiejętności wychowawczych,
- rozwój umiejętności zawodowych,
- wsparcie w zakresie aktywności społecznej poszczególnych członków rodziny,
- rozwój umiejętności psychomotorycznych dzieci,
- poprawienie stosunków panujących w rodzinie,
- poradnictwo specjalistyczne,
- terapie i mediacje psychologów oraz psychoterapeutów,
- działania interwencyjne i zaradcze w zakresie w sytuacjach zagrożenia bezpośredniego.

Tab.2 Realizacja działań w ramach Programu Asystent Rodziny i Koordynator Pieczy Zastępczej

	Realizacja Programu Asystent Rodziny i Koordynator Pieczy Zastępczej	Liczba zatrudnionych AR	Kwota dotacji	Wkład własny	Koszt programu	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę
2015	Umowa Nr 80/2015 z 6.07.2015	2	51 000	21 039,82	72 039,82	21	49	3
						W tym zobowiązanych przez sąd:3		Osiągnięcie celów: 3
								Odmowa współpracy ze strony rodziny:0
2016	Umowa Nr 16/2016 z 12.09.2016	2	48 600	27 468,17	76 068,17	25	54	7
						W tym zobowiązanych przez sąd: 5		Osiągnięcie celów: 3
								Odmowa współpracy ze strony rodziny:4

Dane: opracowanie własne MGOPS

W 2016 roku 2 asystentów rodziny objętych wsparciem 25 rodzin, w tym 54 dzieci (2015-21 rodzin, w tym 49 dzieci). 3 rodziny zostały zobowiązane do pracy z AR przez sąd (2015 – 5 rodzin). Zakończono współpracę z 7 rodzinami: ze względu na osiągnięcie celów-3 rodziny (2015-3), ze względu na zaprzestanie współpracy -4 (2015-0).

Praca asystenta rodziny jest procesem długofalowym, a prowadzone działania, aby odniosły zamierzony skutek muszą być cały czas utrwalane, dlatego tak jak w latach poprzednich również w 2016 roku asystenci pomagali rodzinom w rozwiązywaniu codziennych spraw socjalno-bytowych, towarzyszyli członkom rodziny w urzędach, przychodniach i innych instytucjach, modelując i trenując umiejętności społeczne służące realizacji różnych spraw. Udzielali informacji oraz poszerzali świadomość w zakresie przysługujących klientom praw.

W celu przeciwdziałania trudnościom związanym z opieką i wychowaniem dzieci, a także ze sprawami życia codziennego, zasadna jest dalsza praca z rodzinami. Rodziny uzyskujące dotychczasowe wsparcie stopniowo, a zarazem skutecznie podnoszą poziom swoich umiejętności wychowawczych, zawodowych oraz życiowych.

III. Placówka Wsparcia Dziennego

Dnia 24 lutego 2016 roku została podpisana umowa Nr 272.2.23.2016 pomiędzy Stowarzyszeniem IZYDA a Gminą Mrocza na wykonanie zadania publicznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24.04.2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pod tytułem: „Wspieranie rodziny i pieczy zastępczej na terenie Gminy Mrocza” poprzez prowadzenie Świetlicy Środowiskowej dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Mrocza. Zajęcia odbywały się w pomieszczeniach MGOKiR w Mroczy przy ulicy Sportowej 1. Koszt zadania w 2016 roku wynosił 27 000 złotych. Do świetlicy uczęszczało przeciętnie 10 osób dziennie, którymi opiekował się 1 wychowawca. Maksymalna liczba 15 dzieci. Świetlica była czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 13 do 18.

Stowarzyszenie Izyda zostało zarejestrowane w KRS 27.08.2015 roku. Celem jest inicjowanie, wspieranie i pomoc w przedsięwzięciach edukacyjno-kulturalnych dzieci i młodzieży, a także wspieranie dzieci i młodzieży oraz rodzin będących w trudnej sytuacji, integracja środowiska lokalnego, inicjowanie działań kulturalnych w środowisku lokalnym organizowanie działań mających na celu pomoc dla rodzin i opiekuńczych, szerzenie oświaty zdrowotnej, kształtowanie osobowości młodych ludzi, prowadzenie działalności edukacyjnej, opiekuńczej, wychowawczej. Wspieranie i upowszechnianie inicjatyw i działań kulturalnych, rozwijanie twórczości i kreatywności dzieci i młodzieży. Wspieranie wszelkich form pomocy i inicjatyw zmierzających do przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji wśród dzieci i młodzieży, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, organizacja pomocy w nauce dla dzieci i młodzieży, prowadzenie wypoczynku dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze.

IV. Rodziny Wspierające

Brak wniosków o objęcie wsparciem.

V. Piecza Zastępcza

W 2016 roku na terenie Gminy Mrocza funkcjonowało łącznie 10 rodzin zastępczych i 1 pogotowie rodzinne. W okresie sprawozdawczym z terenu naszej gminy umieszczonych było 15 dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Dzieci trafiają do tych rodzin zastępczych lub placówek ze względu na niewydolność opiekuńczo-wychowawczą i brak współpracy z asystentem rodziny, zaniedbania dzieci wynikające z alkoholizmu rodziców, głównie podczas interwencji policji, w związku z postanowieniem sądu lub zostają pozostawione przez samych rodziców opiekunom, którzy później ubiegają się o status rodziny zastępczej.

Gmina Mrocza poniosła koszt wydatków na opiekę i wychowanie w 2016 roku na 15 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, natomiast w 2015 roku na 10 dzieci.

Tab.3 Wykonanie budżetu MGOPS w Mroczy w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

l.p.	Rozdział	Klasyfikacja	Wykonanie (do pełnego zł)				
			2012	2013	2014	2015	2016
1.	85204	Rodziny Zastępcze	760	3 802	12 472	27 246	51 307
2.	85206	Wspieranie Rodziny	21 685	36 591	43 454	81 081	85 503

Dane: MGOPS Mrocza

Tab. 4 Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy, za które Gmina Mrocza ponosi odpłatność	1	4	7	10	15
Powrót dziecka do rodziny biologicznej	0	0	0	1	3
Uśredniony roczny koszt za 1 dziecka w zł	760,68	950,50	1 781,71	2 7246,60	3 420,47

Dane: MGOPS Mrocza

Ze względu na trudności opiekuńczo-wychowawcze rodziców, dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych decyzją komisji społeczno-wychowawczej zostają umieszczane w Socjoterapeutycznych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych i w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych. Z Gimnazjum w Mroczy w SOSW umieszczony był 1 uczeń, ze Szkoły Podstawowej w Witośławiu 1 dziecko w MOW, a 2 dzieci w MOS. Szkoła Podstawowa w Mroczy i Niepubliczna Szkoła w Kosowie nie miała w 2016 roku uczniów skierowanych do powyższych placówek.

Art. 191 ust. 9 pkt 1-3, ust. 10 pkt 1-3 ustawy określają wydatki gminy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym 10%, 30% i 50% odpowiednio w pierwszym, drugim i trzecim roku i latach następnym, średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka.

Tab. 5 Zestawienie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy ponoszone przez Gminę Mrocza –stan na 31.12.2016 roku

I.p.	Dziecko	Data umieszczenia w pieczy	Miejsce umieszczenia	Koszty utrzymania na koniec grudnia 2016 roku w złotych	% odpłatności	Kwota w złotych	Uwagi
1.	N.W.	29.05.2012r.	A.J.K.-rodzina zastępcza niezawodowa	1 000,00	50%	500,00	-
2.	J.W	31.01.2013r.	B.W. rodzina zastępcza spokrewniona	1 520,00	50%	760,00	Rodzeństwo
3.	W.W						
4.	M.W.	07.02.2014r. -4.08.2015r.	T.E.P. rodzina zastępcza spokrewniona	-	-	-	Wrócił do matki dnia 5.08.2015r.
5.	D.P.	24.03.2014r - 28.02.2015r	P.L.-zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia opiekuńczego	-	-	-	-
		01.03.2015	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego Szubin	2 862,19	50%	1 431,10	-
6.	M.K.	29.07.2015r - 07.10.2015r.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego Szubin	-	-	-	-
7.	S.K.						
8.	S.K.						
6.	M.K	08.10.2015r	Zawodowa Rodzina zastępcza	1 370,00	30%	411,00	
7.	S.K.	-					
8.	S.K.	13.10.2016r.		685,00	30%	205,50	
9.	K.B.	01.08.2015r	Rodzina zastępcza spokrewniona M.K.N.	660,00	30%	198,00	

10.	B.K.	16.10.2015r.	E.J.D. Rodzinny Dom dziecka	677,96 1 000,00 122,21	30%	540,05	-wynagrodzenie rodziny zastępczej, -świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, -wynagrodzenie dot. Pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich
11.	E.L.	28.01.2016r.	Niezawodowa Rodzina Zastępcza M.M.	2 000,00	10%	200,00	Rodzeństwo
12.	P.L.						
13.	J.Sz.	21.02.2016r.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego Rozwarzyn	-	-	-	Rodzeństwo
14.	W.Sz.	- 30.04.2016r.					
		01.05.2016r. -3.02.2017	Rodzinny Dom Dziecka J.Z.	1 435,68 2 000,00 400,00	10%	387,57	-wynagrodzenie rodziny zastępczej wraz z pochodnymi, -świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, -wynagrodzenie dot. Pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich Wróciły do rodziców 4.02.2017r.
15.	Z.H.	10.07.2016r.	Rodzinny Dom Dziecka A.P.P.	1 794,60 2 000,00 837,48 579,72 1 965,00	10%	717,68	-wynagrodzenie rodziny zastępczej wraz z pochodnymi, -świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, -wynagrodzenie dot. Pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, -utrzymanie lokalu mieszkalnego, - remont lokalu mieszkalnego Rodzeństwo
16.	K.H.						

Dane własne MGOPS w Mroczy

łącznie w pieczy na dzień 31.12.2016 r. było 12 dzieci, 8 rodzin.
 Powróciło do domu: 4 dzieci, w tym w 2016 3 dzieci, 1 rodzina
 Koszt w miesiącu grudniu 2016 - 5 350,90zł

VI. Pomoc finansowa

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Jej zadaniem jest zapobieganie sytuacjom wyżej wspomnianym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Tab.6 Udzielone świadczenia – zadania zlecone Gminie

Formy Pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4	910	60 239	4	13
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową	3	3	18 000	3	8

Dane: MGOPS Mrocza

Tab.7 Udzielone świadczenia – zadania własne Gminy

Formy udzielonej pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Razem	585	x	1 568 503	423	1 239
Zasiłki stałe ogółem	67	804	341 314	67	98
W tym przyznane osobie samotnie gospodarującej	47	564	282 836	47	47
Pozostającej w rodzinie	20	240	58 478	20	51
Zasiłki okresowe ogółem	352	1 935	760 988	352	1 100
Schronienie	7	1 408	18 700	7	7
Posiłek	192	21 025	94 864	97	335
W tym dla dzieci	128	12 911	58 276	63	289
Usługi opiekuńcze	13	4 328	52 885	13	14
Zasiłki celowe – zdarzenie losowe	1	1	800	1	1

Sprawienie pogrzebu	1	1	2 676	1	1
Inne zasiłki	343	x	296 276	335	1 70
W tym celowe specjalne	5	8	1 137	5	11
Poradnictwo specjalistyczne	x	x	x	79	268
Interwencja kryzysowa	X	x	x	4	13
Praca socjalna	x	x	x	414	1 219

Dane: MGOPS Mrocza

Tab.8 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	W tym na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem	585	423	231	1 239
W tym świadczenia pieniężne	433	415	228	1 228
Świadczenia niepieniężne	206	112	61	359

Dane: MGOPS Mrocza

Rodzaj pomocy, forma oraz rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Natomiast potrzeby powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą w możliwościach pomocy społecznej.

Środki przeznaczone na zasiłki celowe przyznawane ze środków gminnych są niewystarczające na zaspokojenie wszystkich potrzeb osób ubiegających się o nie.

VII. Osiągnięte Wskaźniki w 2016 roku

- Liczba udzielonych porad przez specjalistów: **1 498**
- Liczba zrealizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci: **15**
- Liczba rodzin wymagających wsparcia: **1 239**
- Liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie: **63**
- Liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie: **11**
- Liczba osób uczestniczących w terapii dla sprawców i ofiar przemocy: **0**
- Liczba Rodziców świadomych właściwych postaw wychowawczych: **318**
- Liczba rodzin, którym przyznano asystenta: **23**

- Udział asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje: 2
- Udział rodzin wspierających w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje: brak wniosków
- Liczba rodzin wspierających zaangażowanie w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych: brak wniosków
- Liczba dzieci objętych terapią psychologiczną: **91**
- Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego: **15**
- Liczba rodzin wymagających wsparcia w formie usługowej: **17**
- Liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonym z wypoczynkiem: **16**
- Liczba dzieci utrzymujących kontakty z rodzicami biologicznymi do ogółu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej: **18 na 19**
- Liczba osób, które podjęły zatrudnienie: **47**
- Liczba rodzin, które nabyły podstawy prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego: **72**
- Liczba rodzin biologicznych dziecka, z którymi zrealizowano plan pracy zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej: **1**
- Liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej: **3**
- Liczba dzieci biorących udział w treningach rodzicielskich: 38

Przygotowała Gabriela Trzeciakowska Dyrektor MGOPS w Mroczy